

Pohjanhuurresammal

Nordlig tuffmossa
Palustriella decipiens

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Pohjanhuurresammal on vihreä tai kellertävä, tiheään sulka-haarainen lehtisammal. Se kasvaa yleensä pystyinä tiheinä mättäinä tai laajoina peitteinä. Tiheästi parafyllinen varsi näyttää nukkaiselta. Vaihtelevan käyrät lehdet ovat tyvestä leveään herttamaisia, suippenevat jyrkästi kärkeä kohti ja niissä on voimakkaita pitkittäispoimuja. Voimakas keskisuoni ulottuu lähes lehden kärkeen asti. Pohjanhuurresammal muistuttaa muita huurresammalia (*Palustriella spp.*, *Cratoneuron filicinum*) ja on niistä varmasti erotettavissa ai-noastaan mikroskooppisten tuntomerkkien perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pohjanhuurresammal on kalkinsuosija. Se kasvaa kalkkipitoisissa lähteiköissä, lähdepuroissa, lettorämeillä lähteensilmäissä ja lähdevetisissä lettokorvissa tihkupinnoilla. Pohjanhuurresammalen esiintyminen painottuu Suomen pohjoisosiin, mutta myös maan itä- ja eteläosissa on joitakin sammalen esiintymiä.

Nykytila ja uhkatekijät

Pohjanhuurresammalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet soiden ojitusten ja vesirakentamisen takia. Lisäksi rakentaminen ja elinympäristöjen umpeenkasvu uhkaavat heikentää sammalle sopivien elinympäristöjen tilaa. Heikoin tilanne on eteläisessä Suomessa. Kolmasosa pohjanhuurresammalen kasvupaikoista on suojelun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Pohjanhuurresammalen kasvupaikka lähiympäristöineen tulisi jättää hakkuiden, ojitusten ja muiden kasvupaikan vesitalouteen kuivattavasti vaikuttavien toimien ulkopuolelle. Monet sammalen kasvupaikoista ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (lähteiden ja purojen välittömät lähiympäristöt, rehevät korvet, letot Lapin läänin eteläpuolella). Lähteet ovat lisäksi vesilain mukaisia arvokkaita kohteita. Monet ovat myös METSO-ohjelman elinympäristöjä (rehevät suot), mutta merkittävä osa sijaitsee METSO-alueen pohjoispuolella.

Lähteet

- Koponen, T., Karttunen, K. & Piippo, S. (toim.). 1995. Suomen vesisammalkasvio. Finnish Bryological Society, Helsinki. Bryobrothera vol. 3. 86 s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>
- Hedenäs, L. 2003. The European species of the Calliergon-Scorpidium-Drepanocladus complex. Including some related similar species. Meylania vol. 28. 116 s.

Kuva: Jouko Rikkinen